

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת בבא קמא

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיו.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ח החובל

גמ' פג: - פה:

נזק: עין תחת עין בממון [הכאה הכאה - מכה נפש בהמה ישלמנה - ואיש כי יתן מום בעמיתו, לא תקחו כופר לנפש רוצח אבל כן לראשי אברים, כן ינתן בו, יד ביד - הניתן מיד ליד, תחת תחת - תחת אשר ענה]

ושמין הניזק כעבד בשוק, לר"א המזיק [עין של מזיק תחת עין]

רבא - אדם שהוזק אין גובין בבבל [עבדינן שליחותיהו רק בשכיח וגם חסרון כיס]
ורק גובין שור שהוזק בשן ורגל [מועד מתחילתן ושכיח] ולא קרן [פ"נ קנס ולא שכיח מועד]

צער: במקום נזק [פצע תחת פצע] ושמין כמה יתן למלך לקצוץ בסם
שלא במקום נזק [כויה - חבורה - אפי' כויה דלית חבורה] ושמין כמה יתן להצטער כך (לרבא רבי חולק, לר"פ בן עזאי חולק)

רפוי: אף מצמחים מחמת המכה א"כ לא שמע לרופא
אוגדה אגד יתירה (לרבה) - ת"ק - חייב ריפוי [ורפא ירפא] ושבת [היקש לריפוי],
ר"י - חייב ריפוי ולא שבת [רק], רבנן בתראי - פטור משניהם [היקש]
א"א להפטר ע"י רופא המזיק, בחנם, מרחוק, הניזק
רפוי, שבת, בשת במקום נזק [רב זביד - מצער [תחת פצע], ר"פ - מריפוי [ורפא ירפא]]

רש"י פג: - פה.

אדם קל (לרש"י כתובות מ. - בינוני) שבייש בושתו מרובה

בושת לאו קנס דאינו קצוב

לל"ב דר"פ לרבי "חבורה" לרבות דמים יתרים - לרש"י - דמשלם צער ונזק

גמ' פה: - פז.

שבת: כפי מה שראוי לכשיתרפא, אבל חירשו שנותן דמי כולו [רש"י - אין ראוי לכלום] אין שבת [כמאן דקטליה]

קטע ושבר וסימא וחירשו - ספק אם יש צער ובשת לכ"א [לרש"י - או לא] כשאיין/כשיש אומדנא בין כ"א

צמתה ידו (או גילחו) וסופה לחזור:

אביי - חייב דמי ידו ושבת כשומר קישואין, רבא - רק שבת כפועלים, רבה - ספק
קטע יד עבד עברי: פחת רק לעצמו - הכל לעבד
פחת לשניהם - אביי - דמי יד לעבד ושבת לרב, רבא - הכל לעבד ופירות לרב

בושת: ר"מ, ר"ע - כולן שוין - כיורד מנכסיו חוץ מקטן ועבד

ר"י - כ"א לפי גודלו, ר"ש - כיורד מנכסיו ועני כפחותין שבהן
נתכוון לבייש קטן/עבד ובייש גדול - משלם כקטן/עבד
לר"ש פטור [במבושין - שיתכוון לו]

פטור - על ערום, בבית המרחץ [רש"י - אינו מקפיד לאו בר בושת],

שוטה, קטן דלא מיכלם, לר"י עבד, אינו מתכוין (אף להזיק), ישן שבייש, לר"י סומא שבייש
[עיניך עינך מעדים זוממין] (דלא כמשנתנו),

וספק על ישן ומת [משום זילותא, פגם ומשפחה] (לרב ששת (סנהדרין פה.) חייב)

לר"י סומא פטור מגלות [בלא ראות], מיתת ב"ד [רוצח רוצח מגלות], מלקות [רשע רשע ממיתה],
דינים [כל שישנו ב"מכה ובגואל הדם] ישנו ב"המשפטים האלה", מצות [ואלה המצות]
החקים והמשפטים - כל שישנו במשפטים]

גמ' פז. - פה.

חובל ביו"כ חייב בה' דברים

חובל בבן קטן - יעשה לו סגולה (ס"ת, דקל תמרים) ואפי' סמוך אשלחן אביו [צער ומעלמא - לא קפיד]

בבת קטנה - רב ור"ל - הכל שלה [אביה לא מצי חביל]
ובאינה סמוכה על אביה ההעדפה דשבת לאביה [גברא קפדנא]

ר' יוחנן - בנפחתה מכספה - הכל לאביה [שבח נעורים]
בבנו ובתו שלו הסמוכין אשלחנו - פטור (רש"י - משבת [תחת מע"י])

חובל בעבד עברי שלו - חייב בכולן חוץ משבת, בעבד כנעני שלו - פטור מכולן
בעבד כנעני דחבירו - חייב בכולן חוץ מבושת לר"י [איש ואחיו - שיש לו אחוה משא"כ עבד (רש"י - פסול לקהל, מותר באחותו)]

לכו"ע זוממי עבד יהורגו [ובערת הרע מקרבך], עבד כנעני פסול למלך [מקרב אחיך - ממובחר], לעדות
[צד השהוה מגולן ואשה/וקטן, לא יומתו ע"פ אבות בלי חיים בנים]

פגיעתן רעה: חש"ו, עבד ואשה [רש"י - אין מה לשלם, גמ' ד. - שמא יקניטנו רבן] עד שיהא להם נכסים

גמ' פח: - צ.

כותב נכסיו לבנו לאחר מותו (פירות שלו) והבן מכר ומת - לר' יוחנן לא קנה [קנין פירות כקנין הגוף ומעכב], לר"ל קנה כשימות האב [לאו כקה"ג]

אשה שכתבה נכסי מלוג לאחר ומתה -

ר' ירמיה בר אבא - קנה [כר"ל ויכולה למכור] (אבל לא צאן ברזל)
רב יהודה - שמואל - לבעלה [תקנת אושא (רש"י - אלמנה לשעבודו כלוקח ראשון משום איבה)]

מכרה כתובתה בטובת הנאה -

אביי ורבא - הדמים שלה ואין לבעל פירות [פירא דפירא לא תקינו]
לרב שלמן - דמים לבעל

אשה שחבלה א"צ למכור כתובתה [ודאי תמחול]

ובחבלה לבעלה מוכרת לו תוספת כתובה ולא מפסדת בנין דכרין [זוזי אנסוה]

מח' אם עבדי מלוג יוצאין בשן ועין רק לאשה או לא איש ולא לאשה

[מח' אי יש תקנת אושא, קודם/לאחר תקנה, אי שחרור מפקיע שיעבודו או אלמנה רבנן, אי קנין
פירות לאו כגוף כר"י או כקנין הגוף כר"מ]

לר"א כשיש לאחד קנין פירות

בעבד שניהם אינן ביום או יומיים [כספו - המיוחד לו], אינן בשן ועין [עבדו - המיוחד לו],
מלוג שניהם לא יכולין למכור (רש"י - ואפי' ביחד)

רש"י צ.

מודה ר"א דשותפות בעלמא יכולין למכור דיש לכ"א חלק בכולו ליטול חצי משא"כ כולו לא' לגוף
וכלו לא' לפירות

גמ' צ. - צא:

התוקע (רש"י - הכהו על אזנו, תוקע ממש) - ת"ק - נותן סלע מדינה (לו): = זוז
ר"י, ריה"ג - מנה צורי = 100 זוז

סטרו - מאתים זוז, לאחר ידו - ד' מאות

אומדים חפץ המזיק אם ראוי לכך - לר"ע - בעדים, לשמעון התימני - אף בב"ד [כאגרוף]

תם שהמית והזיק - דנין לסקילה ולא לממון [מגופו (ושכר חרישה = מעלייה)]
מועד - דנין לממון ואח"כ לסקילה ולא הפוך [עינוי הדין להשהות לאומד ב"ד כר"ש התימני,
בברכה בעליו אחר קבלת עדות וישלם מרידיא]

הכה בכותל כנגד עינו ואזנו דעבד ונסמא ונתחרש לא יצא לחירות [אין אומד, אבעית אנפשיה]

מיד אומדים אף כל הריפוי ושבת ויתן, אפי' הבריא מהר [משמיא רחימו]

רקק והגיעו בו - ד' מאות אבל בבגדו או ביישו בדברים פטור

בושת לעני - לת"ק - פחות מד' מאות, לר"ע - ד' מאות [בני אברהם יצחק ויעקב]

נותנים זמן לגבות בושת אבל לא חבלות [חסרו ממון]

ר"ע במשנתו - אסור לחבול בעצמו [ר' אלעזר - קטלא - דמכם לנפשותיכם אדרוש - מנפשותיכם

אדרוש דמכם, הו"א בל תשחית, כ"ש מנזיר "חוטא"]

חוץ: מבושת לרבא (אבל אחרים חייבים), כל חבלה לברייתא

"אתה אמרת לי לסקול/לקצוץ" נאמן להפטר משכר מצוה

מותר לקצוץ עץ מאכל - פחות מקב פירות, רובע זיתים, מעולה בדמים יותר מפירות [רק],

קרוב למצור כשאיין סרק [אשר תדע]

גמ' צב. - צג.

צריך לבקש מחילה על צער בושתו [ועתה השב אשת וכו']

{ אבימלך; גוי הו"ל ללמוד; מתפלל על חבריו נענה תחלה;

רבא לרבה בר מרי - מנא הא מילתא דאמרי...; שכיני רשע; בתר עניא עניותא;

פת שחרית; טיבותא לשקייא (לרש"י - החזקת טובה לו);

דקל רע ליד סרק; בירא דשתית מיני; קשישנא כדרדקי }

לא ימסור דין על חבריו כשאפשר לדון בארעא

{ אוי לצועק; קללת הדיוט; יהא מן הנרדפין }

"קטע את ידי ע"מ לפטור" - חייב [אין אדם מוחל על ראשי אברים, פגם משפחה,

בא"ל "הן" - "לאו" (לרש"י - נ"מ אי בלשון תמיה)]

"קרע כסותי" חייב אא"כ: א"ל ע"מ לפטור, לרב הונא - לא אתא לידו, רבה - אתא לידו בתורת קריעה

[לשמור - ולא לאבד, לקרוע, לחלק לעניים שאין דמיהם קצובים]